

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 noiembrie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, declarat de către inculpatul

Rușica Oleg XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în
XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 13.11.2013 - 28.01.2015;
2. Instanța de apel: 07.04.2015 - 02.06.2015;
09.12.2016 - 27.03.2017;
3. Instanța de recurs: 05.02.2016 - 13.09.2016;
22.09.2017 - 28.11.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 28 ianuarie 2015, Rușica Oleg a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), (5), 361 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin aceeași sentință a fost achitat și Șchiopu Veaceslav, în privința căruia hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că prin rechizitoriu, Rușica Oleg este învinuit în faptul că, la sfârșitul lunii decembrie 2011, în scopul obținerii unui profit, l-a instigat pe inculpatul Șchiopu Veaceslav să săvârșească infracțiunea astfel încât acesta din urmă, la cerința lui Rușica Oleg, a confecționat buletinul de identitate seria A42182346, pe numele lui Josan Anastasia, cu plasarea imaginii foto a lui Stînga Elena, pe care urma să-l vândă lui Josan Roman la prețul de 1000 euro.

Ulterior, la sfârșitul lunii ianuarie 2012, Rușica Oleg aflându-se în incinta restaurantului „La Plăcinte”, amplasat în sectorul Botanica, mun.Chișinău, împreună cu Șchiopu Veaceslav, acționând în calitate de complice la vânzarea buletinului de identitate nominalizat supra, care s-a constatat a fi fals, l-au transmis lui Josan Roman, contra sumei de 1000 euro.

La 30 ianuarie 2012, între ora 11.00 – 14.00, Josan Roman împreună cu concubina sa, Stînga Elena s-au prezentat la biroul notarului public Sofroniuc Svetlana, amplasat în mun.Chișinău, bd.Cuza Vodă 1/1, of.91. Știind cu certitudine că buletinul de identitate obținut de la Șchiopu Veaceslav și Rușica Oleg este fals, l-au prezentat notarului care, fiind indusă în eroare, a identificat-o pe Stînga Elena ca fiind soția lui Josan Anastasia după care, a autentificat procura nr.505 din 30 ianuarie 2012, eliberată din numele lui Josan Anastasia pe numele lui Josan Roman, prin care ultimul era împuternicit să o reprezinte în toate autoritățile de resort, inclusiv în fața notarului în privința înstrăinării apartamentului XXXXX, la prețul și condițiile stabilite de el, să semneze pentru ea contractul de vânzare-cumpărare la notar, precum și să îndeplinească toate acțiunile și

formalitățile legate de această împuternicire.

În temeiul procurii indicate, la 06 februarie 2012, Josan Roman, împreună cu mama sa Josan Valentina, s-a prezentat repetat la oficiul notarului public Sofroniuc Svetlana, unde la solicitarea acestuia a fost întocmit și semnat contractul de vânzare-cumpărare nr.659, prin care el i-a înstrăinat mamei sale, imobilul menționat.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, în partea achitării lui O.Rușica, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care O.Rușica și fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.42 alin.(4), (5), 361 alin.(2) lit.b) și c) Cod penal la 4 ani închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, să fie dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe termen de probă, invocând că prima instanță a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, fiind pe deplin dovedită.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2015, apelul declarat de către procuror a fost respins ca nefondat.

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că, prima instanță, apreciind probele administrate și circumstanțele cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, corect a ajuns la concluzia potrivit căreia inculpatul nu a săvârșit infracțiunea imputată.

Complementar, instanța a precizat că obiectul material al infracțiunii imputate poate fi doar documentele oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații. În respectiva cauză penală, acuzatorul de stat a prezentat copia unui presupus buletin de identitate, invocând că a fost confecționat de către V.Șchiopu la inițiativa lui O.Rușica și ulterior înstrăinat, însă reieșind din materialele dosarului, presupusul obiect al infracțiunii - buletinul de identitate, lipsește. Totodată, partea acuzării nu a prezentat probe privind împrejurările, perioada și modalitatea în care a fost confecționat documentul, tranzacția de vânzarea-cumpărare, unde a avut loc și martorii care au văzut transmiterea banilor, că O.Rușica a instigat la confecționarea buletinului și că a participat la vânzarea lui. La fel, la materialele dosarului lipsește un raport de constatare științifică, prin care s-ar confirma că buletinul de identitate care constituie obiectul material al infracțiunii, prezintă semne de falsificare.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia în partea ce îl vizează pe O.Rușica, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, pe motiv că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - nu a indicat care anume elemente constitutive ale infracțiunii incriminate lipsesc în acțiunile inculpatului; - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 septembrie 2016, recursul ordinar declarat de către procuror a fost admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Colegiul penal a indicat că instanța de apel a apreciat arbitrar și eronat probele și circumstanțele cauzei, contrar prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și eronat a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului de sub învinuirea în comiterea infracțiunii imputate.

Mai mult, Colegiul a menționat că constatările instanței de apel se combat or, pe de o parte aceasta indică că „declarațiile inculpatului O.Rușica corespund adevărului, deoarece atât la urmărirea penală, cât și în ședințele instanței de fond și de apel dânsul a dat declarații consecvente, concludente care coroborează cu întregul sistem de probe”, iar pe de altă parte, indică că „declarațiile inculpatului O.Rușica din cadrul urmăririi penale nu pot constitui temei de condamnare a inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, deoarece ele se combat cu declarațiile acestuia date în cadrul ședințelor instanței de fond și apel”.

Totodată, instanța de recurs a indicat că instanța de apel, admitând demersul procurorului privind anexarea la materialele cauzei a deciziei Curții de Apel Chișinău din 17.02.2014, pronunțată în cauza penală în privința lui R.Josan, nu i-a dat nicio apreciere. La fel, Colegiul a considerat că instanța de apel eronat a respins demersul procurorului privind audierea lui R.Josan în calitate de martor.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs a considerat că instanța de apel prematur a ajuns la concluzia, precum că sentința Judecătorei Botanica, mun.Chișinău din 16.12.2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24.03.2014, pronunțate în cauza penală în privința lui E.Stînga și prezentate de către acuzatorul de stat pentru a fi cercetate drept probe suplimentare, nu se referă la inculpatul O.Rușica.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, recursul ordinar declarat de către procuror a fost admis, casată sentința, inclusiv în temeiul art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre, prin care procesul penal de învinuire a lui O.Rușica în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, a fost încetat, cu liberarea lui O.Rușica de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală.

Instanța de apel a constatat că Rușica Oleg, aproximativ la sfârșitul lunii ianuarie 2012, aflându-se în incinta restaurantului „La Plăcinte”, amplasat în sectorul Botanica, mun.Chișinău, împreună cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, acționând în calitate de complice la vânzarea buletinului de identitate seria A42182346 care se constată a fi fals, i 1-a transmis lui Josan Roman.

La 30 ianuarie 2012, în intervalul orelor 11.00-14.00, Josan Roman, împreună cu concubina sa, Stînga Elena, s-au prezentat la biroul notarului public, Sofroniuc Svetlana, amplasat în mun.Chișinău, str.Cuza Vodă 1/1, of.91 și știind cu certitudine că buletinul de identitate obținut de la inculpații Șchiopu Veaceslav și Rușica Oleg este fals, l-au prezentat notarului care, fiind indusă în eroare, a identificat-o pe Stînga Elena ca fiind Josan Anastasia după care, a autentificat procura nr.505 din 30.01.2012, eliberată din numele lui Josan Anastasia pe numele lui Josan Roman, prin care ultimul era împuternicit să o reprezinte în toate autoritățile de resort inclusiv în fața notarului în privința înstrăinării apartamentului XXXXX, la prețul și condițiile stabilite de el, să semneze pentru ea contractul de vânzare-cumpărare la notar, precum și să îndeplinească toate acțiunile și formalitățile legate de această împuternicire.

În temeiul procurii indicate, la 06 februarie 2012, Josan Roman împreună cu mama sa Josan Valentina, s-au prezentat repetat la oficiul notarului public Sofroniuc Svetlana, unde la solicitarea acestuia a fost întocmit și semnat contractul de vânzare-cumpărare nr.659, prin care el i-a înstrăinat mamei sale, imobilul menționat.

Pentru cele constatate supra, instanța de apel a pus la bază declarațiile martorilor S.Alexandruc, A.Josan, V.Cucer-Oaserele, V.Șchiopu și actele cauzei: - procesele-verbale de prezentare spre recunoaștere după fotografie martorilor S.Sofroniuc și V.Cucer-

Oaserele a lui A.Josan și E.Stînga din 10.05.2012, 25.06.2012, 15.05.2012, de examinare a convorbirilor telefonice între R.Josan și E.Stînga avute loc la 31.01.2012, de interceptare a convorbirilor telefonice între O.Rușica și V.Șchiopu din 23.02.2012, de ridicare din 31.01.2012 a unui buletin de identitate pe numele lui A.Josan seria și nr.A42182346, copia buletinului de identitate pe numele lui A.Josan nr.A42182346, eliberat la 19.11.2007, rapoartele de expertiză nr.1663 din 04.05.2012 și nr.2535 din 11.07.2012, sentința Judecătoriei Botanica mun.Chișinău din 16.12.2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24.03.2014, în privința lui E.Stînga, care este condamnată în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală în baza art.55 Cod penal cu atragerea la răspundere contravențională.

Astfel, instanța de apel, dând o nouă apreciere probelor administrate în prezenta cauză penală, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, a conchis că vinovăția inculpatului este pe deplin dovedită, iar acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în baza art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit.b), c) Cod penal.

În context, instanța de apel a precizat că, deși inculpatul este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4) și (5), 361 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, din materialele dosarului reiese că inculpatului nu-i poate fi atribuită calitatea de instigator, prevăzută de art.42 alin.(4) Cod penal or, potrivit sentinței din 28.01.2015, V.Șchiopu a fost achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b) și c) Cod penal, sentință menținută de către instanțele ierarhic superioare.

Consecvent, în temeiul art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel a menționat că, ținând cont de prevederile art.60 alin.(1) și (2) Cod penal, procesul penal urmează a fi încetat, cu liberarea inculpatului de răspundere penală, pe motiv că a expirat termenul de prescripție de 5 ani din ziua săvârșirii infracțiunii, or, fapta imputată inculpatului a fost săvârșită la sfârșitul lunii ianuarie 2012, făcând parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave.

8. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar inculpatul O.Rușica care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - instanța de apel a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - instanța a pus la baza deciziei de condamnare probe care nu au fost cercetate în ședință de judecată, precum și nu s-a expus referitor la admisibilitatea sau inadmisibilitatea acestora, vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate nefiind probată; - instanța a încălcat principiul prezumției nevinovăției; - acțiunile lui nu întrunesc elementele infracțiunii - latura obiectivă și subiectivă; - lipsește obiectul material - presupusul buletin de identitate fals; - nu a fost probată complicitatea lui la săvârșirea infracțiunii imputate și că dânsul l-a instigat pe V.Șchiopu la confecționarea buletinului.

9. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursului, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În speță, Colegiul penal constată că, prin sentința Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 28 ianuarie 2015, inculpatul a fost achitat de sub învinuirea în comiterea

infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), (5), 361 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, sentință care a fost menținută de către instanța de apel.

Instanța de recurs, examinând recursul declarat de procuror, l-a admis, a casat decizia instanței de apel și a trimis cauza penală spre rejudecare, pe motiv că instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art.101 Cod de procedură penală și eronat a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului de sub învinuirea în comiterea infracțiunii imputate.

Astfel, rejudecând cauza, instanța de apel a casat sentința, inclusiv în temeiul art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care procesul penal de învinuire a lui O.Rușica în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, a fost încetat, cu liberarea acestuia de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală.

Potrivit art.414 alin.(1), (2), (4) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, precum și verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal și în vederea soluționării apelului poate da o nouă apreciere probelor. De asemenea, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal mai precizează că, potrivit art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea inculpatului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal sesizează că instanța de apel, contrar normelor sus-citate, casând sentința de achitare în privința lui O.Rușica, a pronunțat o nouă hotărâre, prin care l-a recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii imputate, însă la constatarea faptei a admis concluzii contradictorii și anume, în partea constatării faptei, instanța a indicat că O.Rușica a săvârșit fapta „împreună cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală”, iar în continuare a indicat că „Josan Roman, împreună cu concubina sa, Stînga Elena, s-au prezentat la biroul notarului public, Sofroniuc Svetlana...și știind cu certitudine că buletinul de identitate obținut de la inculpații Șchiopu Veaceslav și Rușica Oleg este fals, l-au prezentat notarului...”. Pe când, V.Șchiopu prin sentință a fost achitat, aceasta fiind menținută prin decizia instanței de apel din 02.06.2015.

Astfel, instanța de apel, pronunțând o nouă hotărâre după sentința de achitare, la constatarea faptei imputate inculpatului, nu a ținut cont de prevederile art.394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, fiind admisă o eroare gravă.

De asemenea, reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată din 24.03.2017 (f.d.115-119 v.5), Colegiul penal sesizează că după sentința de achitare, instanța de apel, contrar prevederilor art.414 alin.(2¹) Cod de procedură penală, și-a bazat concluziile de condamnare a inculpatului pe probe, care nu au fost cercetate în ședința de judecată și nu au fost consemnate în procesul-verbal, și anume, declarațiile inculpatului O.Rușica, ale martorilor S.Alexandruc, A.Josan, V.Cucer-Oaserele, V.Șchiopu date în prima instanță, precum și declarațiile martorilor S.Alexandruc din 26.04.2012 (f.d.94-97 v.2), A.Josan din

15.05.2012 (f.d.207 v.2), a bănuitului O.Rușica din 20.04.2012 (f.d.14 v.3), date în cadrul urmăririi penale.

Prin urmare, instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a dat deplină eficiență prevederilor art.385, 394, 414-415 și 417 Cod de procedură penală, astfel, pronunțând o hotărâre al cărei motivare este contradictorie, fapt ce se echivalează cu erori judiciare.

Astfel, erorile menționate supra sunt erori de drept procedural și se încadrează în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, și sunt temei de recurs.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Având în vedere că erorile de drept invocate nu poate fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel în respectiva cauză penală urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art.414, 394 Cod de procedură penală, să înlătore erorile menționate mai sus, să verifice detaliat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, minuțios să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, sub toate aspectele, complet și obiectiv, și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417-418 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Rușica Oleg, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, în cauza penală în privința lui Rușica Oleg și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 26 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun